

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea cererilor de recurs depuse de Ministerul
Justiției și Procuratura Generală,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei
Darii împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura
Generală, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin
acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale
instanțelor de judecată și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2ra-1632/23
NR PIGD 2-22073738-01-2ra-22122023)*

Recursul este inadmisibil, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.
432 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. P. Harmaniuc
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Pahapol, R. Pulbere, A. Malii

15 mai 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea cererilor de recurs depuse de Ministerul Justiției și Procuratura Generală,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 25 mai 2022, Andrei Darii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, la 18 octombrie 2019, organul de urmărire penală a dispus începerea urmăririi penale în temeiul unei bănuieli rezonabile de comiterea infracțiunii prevăzută de art. ***** din Codul penal, atribuind cauzei penale numărul *****.

3. În baza procesului-verbal din 21 noiembrie 2019, Andrei Darii a fost reținut pentru 72 de ore și audiat în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. ***** din Codul penal.

4. Prin ordonanța procurorului din 21 noiembrie 2019, s-a dispus efectuarea percheziției la domiciliul său, fiind întocmit proces-verbal de percheziție.

5. La 22 noiembrie 2019, Andrei Darii a fost pus sub învinuire, incriminându-i-se comiterea infracțiunii prevăzută de art. ***** din Codul penal.

6. Prin demersul procurorului, s-a solicitat aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv pentru 30 de zile.

7. Prin încheierea din 24 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost aplicată în privința învinuitului, Andrei Darii, măsura preventivă, arest la domiciliu pe un termen de 30 zile, din momentul pronunțării încheierii, cu stabilirea restricțiilor, și anume, interzicerea de a ieși din locuință, interzicerea comunicării cu persoane implicate pe cauză și primirea acestora în locuința sa.

8. Prin decizia din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul procurorului, a fost casată încheierea din 24 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana și a fost aplicată în privința învinuitului,

Andrei Darii, măsura preventivă arest preventiv pe un termen de 30 zile, până la 21 decembrie 2019, ora 16:20, cu executarea măsurii în Penitenciarul nr.13 Chişinău.

9. Procurorul în cadrul Procuraturii mun. Chişinău, Oficiul Botanica a înaintat Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana demers cu privire la prelungirea termenului măsurii preventive sub formă de arest preventiv pentru 30 de zile.

10. Prin încheierea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana, a fost admis integral demersul procurorului, a fost prelungit în privinţa învinuitului, Andrei Darii, măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe un termen de 30 zile în Penitenciarul nr. 13, Chişinău, începând cu 21 decembrie 2019, ora 16:20 până la 20 ianuarie 2020, ora 16:20.

11. Procurorul în cadrul Procuraturii mun. Chişinău, Oficiul Botanica a înaintat demers cu privire la prelungirea termenului măsurii preventive sub formă de arest preventiv pentru 30 de zile.

12. Prin încheierea din 15 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana, s-a înlocuit, în privinţa învinuitului, Andrei Darii, măsura preventivă sub formă de arest preventiv cu măsura preventivă sub formă de arest la domiciliu, pe un termen de 30 de zile, până la 14 februarie 2020, ora 14:00, cu stabilirea restricţiilor şi anume: interzicerea de a ieşi din locuinţă, interzicerea comunicării cu persoane implicate pe cauză şi primirea acestora în locuinţa sa, obligaţia de a menţine în stare funcţională mijloacele electronice de control şi de a le purta permanent.

13. Prin ordonanţa procurorului din 09 iulie 2020 a Procuraturii mun. Chişinău, sediul Botanica, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Andrei Darii, în privinţa infracţiunii prevăzute de art. ***** din Codul penal.

14. În partea motivată a ordonanţei din 09 iulie 2020 privind dispunerea scoaterii de sub urmărire penală în cauza ce vizează infracţiunea prevăzută de art. ***** din Codul penal, s-a reţinut că, în urma acţiunilor de urmărire penală efectuate, nu a fost constatată săvârşirea infracţiunii de către Andrei Darii şi nici existenţa intenţiei acestuia de a dobândi ilicit mijloacele financiare ale Societăţii cu Răspundere Limitată „Blago Group”. S-a stabilit că între părţi au existat raporturi juridice de natură civilă. Totodată, nu au fost administrate probe care să demonstreze că învinuitul a ascuns sau a înstrăinat bunurile pentru a crea în mod artificial imposibilitatea urmăririi acestora. De asemenea, probele administrate în cadrul urmăririi penale nu au avut un caracter concludent şi suficient pentru a justifica învinuirea lui Andrei Darii de comiterea infracţiunii respective, nefiind posibilă administrarea unor probe care să îi demonstreze vinovăţia.

15. Ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Andrei Darii a fost emisă în temeiul art. 275 pct. 3) din Codul de procedură penală, acesta fiind un temei de reabilitare.

16. Prin încheierea din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a respins plângerea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Blago Group”, reprezentată de avocatul Ion Lunca și s-a menținut ordonanța din 09 iulie 2020 a Procuraturii mun. Chișinău, sediul Botanica.

17. Reclamantul a susținut că, prin scoaterea de sub urmărire penală, în baza art. 275 pct. 3) din Codul de procedură penală, se atestă acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor de judecată, care i-au cauzat daune morale considerabile, prin repercusiuni inerente și încălcări evidente ale drepturilor și libertăților fundamentale.

18. Drepturile și libertățile fundamentale i-au fost afectate în mod evident și direct, în particular dreptul de a nu fi supus relelor tratamente în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, dreptul la libertate și securitate, dreptul la viață privată, dreptul de a nu fi tras la răspundere penală în cazul în care persoana nu a comis o faptă prejudiciabilă, precum și la inadmisibilitatea învinuirii nefondate de comiterea unei infracțiuni deosebit de grave. Or, la 05 decembrie 2019, a fost plasat în Penitenciarul nr.13 Chișinău și a fost deținut timp de 41 de zile în condiții inumane și degradante, contrar standardelor naționale și internaționale, inclusiv contrar art.3 din CEDO.

19. În perioada 18 noiembrie 2019 – 09 iulie 2020, a parcurs o etapă cu mari suferințe psihologice, fiindu-i restrânse arbitrar drepturile constituționale în contextul libertății, dreptului la libera circulație, dreptului la siguranță, dreptul la viața privată, dreptul de proprietate, fiind supus relelor tratamente, iar aceste suferințe au vizat întreaga sa familie.

20. În drept, reclamantul și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. art. 3, 6, 7, 10, 11 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și art. 3,5,6, 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

21. Reclamantul, Andrei Darii, a solicitat constatarea faptului încălcării drepturilor sale fundamentale prin acțiuni ilegale de tragere la răspundere penală, reținere ilegală, aplicarea măsurilor preventive sub formă de arest preventiv și arest la domiciliu, percheziție, ridicări, detenție în condiții inumane și degradante și încălcarea dreptului de proprietate, încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 17050 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza penală, a prejudiciului moral în sumă de 150000 de lei și a cheltuielilor de

asistență juridică în sumă de 7500 de lei, cât și obligarea procurorului care a condus sau a exercitat urmărirea penală sau procurorului ierarhic superior să-i aducă scuze oficiale în numele statului pentru că a fost supus neîntemeiat urmării penale și acțiunilor ilegale de urmărire penală.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

22. Prin hotărârea din 02 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Darii.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Andrei Darii suma de 40 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere penală și aplicarea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu și arest preventiv în perioada 21 noiembrie 2019 – 14 februarie 2020, suma de 17 050 de lei cu titlu de prejudiciu material sub forma cheltuielilor de asistență juridică suportate în cauza penală, precum și suma de 7 000 de lei proportional pretențiilor admise din acțiune cu titlu de asistență juridică în prezenta cauză civilă, iar în total 64 050 de lei.

În rest, cererea de chemare în judecată în partea compensării excedentului prejudiciului moral adjudecat prin prezenta hotărâre, precum și în partea compensării excedentului cheltuielilor de asistență juridică acordate la examinarea prezentei cauze s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 84).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

23. La 05 decembrie 2022, Ministerul Justiției a depus cerere de apel nemotivată, la 26 aprilie 2023, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 02 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral (f.d. 86,104-112).

24. La 10 ianuarie 2023, Procuratura Generală a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 02 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată (f.d. 88-90).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

25. Prin decizia din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererile de apel depuse de Ministerul Justiției și Procuratura Generală și s-a menținut hotărârea din 02 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

26. În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că Andrei Darii a fost urmărit penal neîntemeiat, fiind recunoscut în calitate de bănuit și învinuit, în privința acestuia fiind efectuate acțiuni de urmărire penală (perchiziții) și aplicate măsuri preventive de libertate (arest preventiv în perioada 21 noiembrie 2019 -20 ianuarie 2020 și arest la domiciliu în perioada 15 ianuarie 2020 -14 februarie 2020). Iar, prin ordonanța din 09 iulie 2020 a Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Botanica, a fost scos de sub urmărire penală pe motivul lipsei în acțiunile acestuia a faptului infracțiunii prevăzute de art. ***** din Codul penal.

27. Astfel, Andrei Darii este în drept de a pretinde repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în baza Legii nr. 1545, or, la caz, însăși ordonanța de scoatere de sub urmărire penală este o dovadă suficientă, care denotă tragerea ilicită a persoanei la răspunderea penală.

28. Instanța de apel a stabilit că prin acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală și de procuratură față de reclamantul Andrei Darii, i-au cauzat acestuia un prejudiciu material și moral, din care considerent Statul poartă răspundere pentru prejudiciul cauzat astfel.

29. Instanța de apel a notat că, în speță, reclamantul dispune de dreptul subiectiv la repararea prejudiciului moral cauzat prin tragere ilegală la răspundere penală, deoarece în privința sa a fost emisă ordonanță de scoatere de sub urmărire penală, fapt care atrage după sine obligația de compensare a prejudiciului ce i-a fost cauzat prin erorile organului de urmărire penală.

30. Instanța de apel a apreciat suma de 40 000 de lei ca fiind rezonabilă în raport cu durata procedurilor, natura încălcărilor constatate și suferințele psihice suportate de reclamant, dar și fiind conformă principiului echității.

31. Cu referire la repararea prejudiciului material cauzat în mărime de 17050 de lei, ce reprezintă cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza penală, instanța de apel a conchis ca prima instanță corect a admis integral pretenția, or, art. 7 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 stabilește că, în cazurile menționate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică. Cheltuieli de asistență juridică suportate de reclamant/apelant în cauza penală se confirmă prin ordinele de plată din *****, în mărime de 9 800 de lei, ***** în mărime de 5 950 de lei și ***** în mărime de 1 300 de lei, în total suma de 17 050 de lei.

32. Cu referire la pretenția privind compensarea cheltuielilor de judecată la examinarea prezentei cauze, instanța de apel a conchis că prima instanță just a admis în parte această cerință cu încasarea de la Ministerul Justiției a sumei de 7 000 de lei, proportional părții admise. Or, Andrei Darii a avut câștig de cauză și aceste cheltuieli de asistență juridică au fost reale, necesare și rezonabile, fiind confirmat prin bonul de plată seria QL nr. ***** din 03 mai 2022, prin care reclamantul/ apelantul a achitat în beneficiul BAA „Beliba, Ungurean și Partenerii” plata pentru serviciile de asistență juridică în prezentul litigiu în mărime de 7 500 de lei (f. d. 60).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

33. La 21 noiembrie 2023, Procuratura Generală a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din din 02 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

SOLICITAREA RECURENTULUI

33. În motivarea recursului, Procuratura Generală a reiterat motivele de fapt și de drept expuse în cerere de apel, invocând că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi casate, deoarece instanțele inferioare nu au stabilit corect raportul juridic dedus judecății, cât și circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și nu au elucidat pe deplin probele prezentate.

33.1. Procuratura Generală a menționat că instanțele inferioare au concluzionat eronat că cauzei îi sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzt prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecătorești. Or, pe durata acțiunilor procesuale aferente cauzei penale, reclamantului nu i-a fost încălcate drepturile procesuale, cât și la materialele cauzei nu există nici o probă concludentă și pertinentă, care ar confirma că actele procedurale emise de organele de drept în privința acestuia sunt ilegale.

33.2. A mai indicat că instanțele inferioare au apreciat în mod excesiv quantumul prejudiciului moral, acesta fiind vădit disproporționat în raport cu realitățile economice și sociale existente în prezent în țară. Instanțele inferioare nu trebuiau să-și formuleze o idee preconcepută conform căruia presupusa

încălcarea a unui drept implică în mod obligatoriu și existența unui prejudiciu, sau, este necesar de stabilit prin probe, dacă există în mod veridic un prejudiciu.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

34. La 11 decembrie 2023, Ministerul Justiției a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din din 02 decembrie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

SOLICITAREA RECURENTULUI

35. În motivarea recursului, Ministerul Justiției a reiterat circumstanțele de fapt și drept ale speței, similare celor cuprinse în referința depusă pe marginea cererii de chemare în judecată și în cererea de apel, suplimentar invocând că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a apreciat arbitrar probele.

35.1. Ministerul Justiției a indicat că, pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 necesită a fi întrunite cumulativ atât circumstanțele prevăzute de art. 6 (dreptul la repararea prejudiciului) cât și cele de la art. 3 (cazurile de reparare a prejudiciului material și moral). Aceste norme sunt indisolubile, respectiv nu pot fi aplicate separat. Prin urmare, acțiunea nu întrunește dispozițiile Legii nr. nr. 1545 din 25 februarie 1998.

35.2. Recurentul a susținut că emiterea unei ordonanțe de scoatere de sub urmărire penală în privința lui Andrei Darii nu generează, prin ea însăși, dreptul automat la repararea prejudiciului în temeiul Legii nr. 1545/1998. Or, răspunderea statului nu intervine pentru orice act sau măsură adoptată de organele de urmărire penală sau de instanțele judecătorești, ci doar în condițiile expres prevăzute de lege.

35.3. Ministerul Justiției a menționat că este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept. Dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală sunt/au fost ilegale, atunci apare dreptul la despăgubire indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. În speță, însă, nu există niciun act procedural definitiv și irevocabil al judecătorului de instrucție sau a organului ierarhic superior, prin care să fi stabilit că acțiunile organului de urmărire penală au fost ilegale.

35.4. Cu referire la încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică suportate de reclamant în cauza penală, Ministerul Justiției a susținut că instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul dacă acestea au fost necesare, realmente angajate și rezonabile în cuantum.

36. La 20 mai 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului copia cererilor de recurs depuse de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței.

37. Prin referința din 31 mai 2024, Procuratura Generală a solicitat să fie admisă cererea de recurs depusă de Ministerul Justiției, casarea actelor judecătorești și emiterea unei hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Andrei Darii.

38. La 07 iunie 2024, Andrei Darii, reprezentat de avocatul Ivan Ungureanu, a depus referință, solicitând respingerea cererilor de recurs depuse de Ministerul Justiției și Procuratura Generală.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

39. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

40. Art. 433 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;
- e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;
- f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (1) lit. e) din prezentul articol.”

41. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

42. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

43. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la 25 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin intermediul poștei electronice, Procuraturii Generale și Ministerului Justiției copia deciziei motivate din 26 septembrie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul electronic anexat la materialele cauzei (f.d. 140 verso).

44. Astfel, recursurile declarate de Procuratura Generală, la 21 noiembrie 2023 și de Ministerul Justiției, la 11 decembrie 2023, se consideră depuse în termenul stabilit de lege.

45. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

46. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevolativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la

formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

48. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de instanța de apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

49. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că cererile de recurs depuse de Ministerul Justiției și Procuratura Generală nu conțin argumente concrete față de decizia instanței de apel, ci s-a limitat la o simplă exprimare a dezacordului cu soluția pronunțată. Recursul nu îndeplinește condițiile legale de admisibilitate, întrucât nu conține motive de drept și nici temeiuri care să justifice reformarea deciziei recurate.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă.

51. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

52. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către instanța de apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

53. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea

oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

54. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

55. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

56. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursurile declarate de cererilor de recurs depuse de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, ca fiind inadmisibile.

57. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1), alin. (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursurile depuse de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, împotriva deciziei din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni

